

בעקבות מאמר*

אלי"מ. צפור

טפחו מיסודו ללא־פשרות ולעקור כל תופעה שלילית בעודנה באיבה.

אין לטפח משמעת בחלל ריק. למשמעת יש ליצור תנאי־יסוד של חינוך ועבודה. חייל הלבוש סחבות, שהופעתו מרושלת והוא חי בתנאי חוסר־סדר הנשענים על אדני ה"סמוך" לא יפעיל ביעילות טנק, תותח או מטוס, ולוחם רגלי ישלם כפלי־כפליים על חוסר־סדר ומשמעת.

בנושא זה אין דרכי־ביניים ואין קפיצות־דרך. קיימת רק דרך אחת ואין במספר הצלחות בדרך אחרת להצדיק, בסיכומו של דבר, ארגון לקוי ומשמעת "חופשית".

למען היעילות וההיסכון בדמים בימי־שלום ומלחמה, הגיעה העת להפסיק את ההתנצרות וניסויי־הסרק בנושא המשמעת, ולטפחה כראוי! עלינו לזכור, כי אין מקום לשני המחנות: זה הדוגל בטיפוח יומה, מחשבה חופשית ויחס אנושי והאחר יבש, סכמטי ומדכא את רוח־האדם. היפוכו של דבר: תופעות שליליות של התעללות באדם, חר־סר־דאגה לפרט וקרבת־נשוא מצאו שדה נרחב בין אלה "הדואגים" למשטר ליברלי ומשמעת "חופשית".

תמה אני מהיכן שאב אל"מ פעיל את התזה: "חלק מהמפקדים טוען כי חייל בשירות חובה, אם סדיר הוא ואם בשירות מילואים, אינו מקבל גמול כספי על טרתו, עושה מלאכתו בצבא, כמי שכפאו השד, ולכן אין ברירה אלא לשלוט עליו, ביד רמה ובזרוע נטויה".

גם אני משרת בצבא זה מאז היווסדו והשרתתפתי בעשרות ויכוהים בחוגים מצומצמים וסימפוזיונים בפורום נרחב. מעולם לא שמעתי קצין ביצה"ל משתמש בארגומנט כגון זה. דומני כי כתיבת מאמר נאה ומשכנע אינה מצריכה שימוש בנימוק כגון זה.

בדבריו של אל"מ מ. צפורי, ב"מערכות" קפ"ט, נשמטו כמה משפטים, שבלעדיהם מקבלים הדברים מובן שונה.

הננו מביאים את הרשימה מחדש, בתוספת המשפטים שהושמטו, הן בפתחה והן בסוף.

★

בהיות המאמר הזה פרי־עטו של אל"מ פעיל יש לקום ולברך: "אשרינו שזכינו להגיע ל־ימים אלה". אכן, "ששת הימים" הוללו גדור־לוח.

באשר למאמר עצמו — שמח אני כי ירד הכותב לשרשי הבעיה והסיק כי, אכן, שדה הקרב מחייב משמעת מוחלטת וקפדנית שמטרתה התגברות על רגשות אנושיים־טבעיים כגון: פחד־המוות, עייפות וכו'. אך כדי להסיר ספיקות ולא לאפשר מרחב תמרון ל"אידיאולוגים" שונים בפיתוח תזות על משמעת מבצעית ומשמעת רגילה הייתי הפך להוסיף מספר מלים לנושא זה.

נניח, כי סכנת־מלחמה היא מאתנו והלאה ושלומנו מובטח למאת השנים הקרובות. הגוף הצבאי מוקם, אס־כן, לצרכים לאומיים שונים, כגון: סיוע בחינוך וגיבוש־עם, פיתוח שטחים שוממים, מלחמה בפגע־טבע, או סיוע בתפקידי־שיטור. כלום במקרה זה נהיה זקוקים לסוג שונה של משמעת שלא יהיה מושתת על ציות מוחלט והקפדה על ביצוע מושלם? המשמעת הינה נושא המקיף את כל תחומיה של הפעילות הצבאית. אמנם, פירותיה נקטפים בעיקר בעתות־מלחמה, אך מחדליה מניבים פרי־באזשים גם בעת שלום וכוננות.

מי יעריך גודל המחיר שעלינו לשלם בדם ובדמים עבור חוסר הקפדה עקבית בנושא המשמעת — בזבוב משווע של רכוש, קרבנות שווא בתאונות־דרכים, אימונים ומבצעים. הרמשמעת אינה ניתנת לחלוקה לנושאים ולתקופות. הרוצה לקטוף פירותיה במלחמה חייב לזרוע בעתות־שלום, לטפל בנושא ול־

* ראה "מערכות" קפ"ח, עמ' 5.